

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 243. szám.

Csütörtök, október 23.

Az ország költségvetése.

Nagybecskerek, október 23.

Megmondta tegnap Lukács pénzügyminiszter, hogy nem rózsásak a mi viszonyaink, de nem is olyan feketék, amilyenek festeni szeretjük őket. Tagadhatatlanul súlyos viszonyok között kellett a mi zseniális pénzügyminiszterünknek összeállítania az ő költségvetését s mégis sikerült neki a tisztviselők fizetésének felemelésére 13 millió koronát felvenni s a legtöbb tárcánál jelentékeny összegekkel emelni a dotációt. A belügynél 1 millió koronával, a kultusz-tárcánál 3, a földmívelési és kereskedelmi tárcánál 1-1 millióval többet állíthatott be a kormány a költségvetésbe s ha azt látjuk, hogy mintegy 20 millió koronával tesz ki többet az a produktív befektetés, a melyre az 1903. évi költségvetése lehetőséget nyújt, valóban el kell ismernünk, hogy Széll Kálmán és miniszterfővárosai egy pillanatra sem tévesztik szem elől abbéli kötelességüket, hogy a fejlődő igényeket a lehetőség határáig beüli kielégítsék. Még most, ily súlyos gazdasági viszonyok közt sem folyomodik a koplattatás politikájához, hanem okos és előrelátó gazdálkodással fentartani és fejleszteni igyekszik egész állami életünket.

De ne hunyjunk szemet az intő jelek előtt. Ha pesszimizmusra nincs is ok, de óvakodnunk kell az optimizmustól. A deficit réme még nem ólálkodik a költségvetés háttérében, de a zárszámadások már figyelmeztetnek arra, hogy résen kell lennünk. A gazdaságilag kedvezőtlen évek sorozata kezd jelentkezni az 1901. évi zárszámadásban. Most először mutatkozik ezekben visszaesés. Nem rosszak az eredmények, de az előző évekhez képest kevésbé kedvezőek s egyes gazdasági ágaknál stagnációt, sőt visszaesést látunk. S még szerencséről szólhatunk, hogy csak most mutatkozik ez a jelenség, holott már évek óta tart a gazdasági depresszió. S szerencséről szólhatunk, hogy éppen ez az év, a melynek gazdasági eredménye van hivatva az 1903. évi költségvetésre megadni a fedezetet, jó termésével remélhetőleg kedvezően fog hatni államháztartásunk alakulására.

Abban a nagyarányú, egész gazdálkodásunkat megvilágító exposéban, amelyet Lukács László pénzügyminiszter tegnap előterjesztett, azt látjuk, hogy kormányunk tudatában van annak a nagy teletösségnek, amely két irányban terheli: egyrészt fentartani az államháztartás egyensúlyát, másrészt állami életünk fejlődésével számot vetve, intézüciónkat javítani és kiépíteni.

Két ellentétes hatású momentumot kellett összehangzásba hozni az 1903. évi költségvetés egybeállításánál. Minthogy a mostoha gazdasági viszonyok folytán egyhamar tetemes javulásra nincs kilátás, azon kellett lenni, hogy a kiadások tulságosan ne növekedjenek. Másrészt azonban meg kellett

oldani egy égető kérdést: az államtisztviselők fizetésének rendezését. Ezt az összhangot sikerült megteremtteni, hála annak a bölcs, óvatos és lelkiismeretes pénzügyi politikának, amely Lukács László elévülhetetlen érdeme. Rá is mutatott a pénzügyminiszter azokra a forrásokra, a honnét merített. Egyrészt takarékoság, másrészt a konverziónal elért az az eredmény, hogy hét millió koronával csökkent kamatterhünk.

Még két kimagasló mozzanatra kell rámutatnunk az exposéban. Az egyik az egyenes adók reformjával áll kapcsolatban. Bejelentette ugyanis a pénzügyminiszter, hogy ennek a nagy reformnak első láncszeme a földadó-reform. E reformra az első legfontosabb lépés pedig a földadókataszter revíziója. Egy óriási, több évre terjedő s tetemes költséggel járó munkát ez, amely már folyamatban is van s mely remélhetőleg jelentékeny eredménnyel is fog járnai, a mennyiben megszünteti azt a nagy aránytalanságot s azokat a visszásgokat, a mely évtizedek óta ez adónem körül tapasztalhatók.

A másik nagyjelentőségű akció: az állami beruházások, a melyek összegét körülbelül 200 millió koronára teszi a pénzügyminiszter. Nem egyszerre, hanem évek hosszabb sorára felosztva történnek ezek a beruházások, a melyeknek közvetlen célja: az állami élet minden ágazatában mutatkozó szükségletek és igények kielégítése, magasabb célja pedig egy kis lendületet adni gazdasági, főleg ipari életünknek, vért önteni pangó gazdasági szervezetünkbe s tevékenységre, érvényesülésre ösztönözni a magánvállalkozást.

Ebben a nagy akcióban sorra megjelent a pénzügyminiszter a teendőket s mondhatjuk, oly programot adott, a mely alkalmas a jelzett cél elérésére. Jut belőle a mezőgazdaságnak, a kulturának, a kereskedelemnek, a közlekedésnek, a humanitarius intézményeknek. Épülnek intézetek, kiépítetnek vasutak; többek közt a székely vasúti hálózat teljes kiépítésére is 34 millió koronát szán a pénzügyminiszter; egyszóval egy nagy és céltudatos akció ez, amely éppen a fentemlített nagy cél érdekében indokoltá teszi az áldozatot, a melylyel jár.

S ha már most azt látjuk, hogy államköltségvetésünk keretében mily nagy feladatokat vagyunk képesek megoldani; ha azt látjuk, hogy a tisztviselők fizetésrendezését, a katonai reformokat, az adminisztráció fokozatos rendezését sikerül a mostoha gazdasági viszonyok közepette, az adozó polgárok újabb megterhelése nélkül, keresztülvinni, akkor valóban van jogunk önbizalommal tekinteni ez erőfeszítésre és reményt táplálunk az iránt, hogy a viszonyok kedvezőbbre fordultával még erőteljesebben haladhatunk a fejlődés és állami ságunk kiépítése útján.

A kivándorlási-ügy. A belügyminiszter a képviselőházhoz beterjesztett évi jelentésében tüzetesen foglalkozik a kivándorlási ügygel és ez iránt tervezett törvényhozási intézkedésekkel. Ugyanis a kivándorlás mind nagyobb mérvet öltén, elodázhatatlanná vált, hogy a kivándorlás és az azzal összefüggő kérdések törvény által rendeztessenek. Ennek előkészítése végett az egész kivándorlási ügyet, nevezetesen a külállamok idevágó törvényeit és azok végrehajtásainak módjait a belügyminiszter beható tanulmányozás tárgyává tette. A kivándorlási ügy szabályozásával kapcsolatban egyik főfontosságú feladat oly intézmények létesítése, melyek alkalmasak arra, hogy a már kivándorlottakban a magyar államhoz való tartozás érzése fentartassék és azoknak kulturái és anyagi érdekei kellőleg ápoltsanak. Hogy az e célból létesíteni szándékolt rendszabályok és intézmények helyesen megválaszthatók s illetve megállapíthatók legyenek, az észak-amerikai Egyesült-Államokban, valamint Kanadában nagy számban élő magyar alattvalók kulturális és gazdasági viszonyait a belügyminiszter a helyszínen behatóan tanulmányoztatta. Az így összegyűjtött adatok segítségével az egész kivándorlási ügyet felölő törvényjavaslat előadói tervezete már munkába vétetett. Ugyancsak a magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló 1879. évi L. t.-c. gyökeres módosítása iránt a munkálalok szintén folyamatban vannak.

A trónörökös vadászatai Torontálban.

— Saját tudósítónktól. —

— október 23.

Említettük már, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös, mint minden évben, az idén is eljött Torontálba vadászni.

A főherceg október 20-ikán, hétfőn reggel érkezett Zimonyba a keleti express-vonattal, Rumerskirch Károly báró szolgálattevő kamarás kíséretében. Zimonyból a „Tisza Kálmán” gőzösön a pancsova—temesi kikötőbe jött, ahol Zsiross Imre torontálvármegyei árvaszéki ülnök, ő fenségének vadászati felügyelője fogadta.

A trónörökös innen rögtön a t.-almási nádasokba indult és egész nap délután négy óráig vadászott. Az idő kedvező volt s így a főherceg a napot kellemesen töltötte el, bár a vadászat eredménye ezen a napon nem volt nagyon kedvező. Az első nap ugyanis csak hét róka esett zsákmányul, de ezenkívül terítékre került egy erdei szalonka, a mely tekintve, hogy a vadászat nádasokban volt, nagy ritkaság számba megy és a főhercegnek nagy örömet is okozott. A rókákon és a szalonkán kívül lőtt még a főherceg hét sárszalonkát és két vadkacsát. Hogy a vadászatnak csak ilyen eredménye volt, annak nagyrészen az az oka, hogy a kukorica még mindenütt áll s a rókák elrejtőzhetnek a kukoricarengetekben.

Az első napon a dejeuner a crepajai határ szélén volt, melyen a főhercegen kívül Rumerskirch Károly báró, Gyertyánffy Jenő főszolgabíró és Zsiross Imre vett részt.

Második napon reggel hat órakor indult a főherceg vadászatra s egy óra mulva az almási határban megkezdődött a hajtás.

A vadászatnak ezuttal kedvezőbb eredménye volt, mert már az első hajtásnál öt róka esett zsákmányul, a vadászat végeztével pedig az eredmény 16 róka és hét vadkacsa volt.

A dejeuner most az almási keményítő-

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS · GEDEON

úri-, fiu-, női- és leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

gyár közelében volt, melyen a fentiek kivül Zákó Milán főispán is részt vett.

A vadászatot ezuttal háromnegyed kettőkor hagyták abba s a főherceg nagyon meg volt elégedve az eredményvel.

A vadászat végeztével a főherceg a panesovai temespartai hajóállomásra hajtatott, a hol a városi hatóság fejei és nagy közönség gyűlt össze. A főherceg szíves szavakkal elbucszott a vadász-társaság tagjaitól s azután a jelen voltak lelkes éljenzése mellett hajóra szállt, melyen Zimonyba ment és innen a keleti expressvonattal visszautazott Bécsbe.

A vadászat első napján Panesován a Weisz-féle szálloda egyik pompásan felszített külön termében este fél hét órakor ebéd volt, melyen a trónörökösön kívül részt vettek: Zákó Milán főispán, Gyertyánffy Jenő főbíró, Rumerskirch Károly báró, Ziross Imre és Lesztvánszky János főkapitány.

A főherceg vadászatai ezzel még nem értek véget, mert tíz-tizenkét nap múlva ismét eljön a főherceg Torontálba rókavadászatra.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

November 6. A Délmagyarországi Tanító-egylet nagybecskereki fiókjának gyűlése.

8. A közigazgatási tanfolyamhallgatók mulatsága a kaszinóban.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanics Lajos alispán hivatalos útjáról visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A tankerületi főigazgató Nagybecskereken.** Dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgató a főgimnázium meglátogatására ma Nagybecskerekre érkezett.

— **Kitüntetések.** Ő felsége Anton Péter, Csaták község bírájának és Barthole János jegyzőnek a koronás ezüst érdem keresztjét adományozta. A megyei közélet e két derék alakjának méltán megérdemelt kitüntetése vármegyeszerte élénk megelégedést kelt.

— **Apponyi a Délvidéki Nemzeti Szövetséghez.** Említettük, hogy a Délvidéki Nemzeti Szövetség igazgató-választmánya lelkes üdvözlő iratot intézett Apponyi Albert grófhhoz, a képviselőház elnökéhez, abból az alkalomból, hogy Lovrinban és Versecen hazafias magatartásra buzdította a német ajku lakosságot és élesen elítélte a pángermán agitációkat. Apponyi Albert gr. most a következő gyönyörű levélben válaszolt az üdvözlő iratra Kábdébo Gergely alispánnak, mint a Délvidéki Nemzeti Szövetség elnökének:

Igen tisztelt alispán Ur! A legnagyobb örömmel vettem a Nagyságod elnöklelte alatt álló Délvidéki Nemzeti Szövetség szíves üdvözlését és azzal egybekapcsolt abbéli tudósítását, hogy a délvidéki németajku testvérekhez intézett szavataim a hazafias érzelmek megerősödéséhez, az ellentétes irányú izgatások hatályának megbénításához némileg hozzájárultak. Alig ismerek a jelen órában nemzeti szempontból fontosabb feladatot, mint azt a derék németajku lakosságot megtartani azokban a hazafias érzelmekben, melyek köztükben — némely eltűnő sporadicus kivétellel — eddig uralkodtak és a melyek folytán én ezt a lakosságot mindenkor a nemzeti erőnket szaporító tényezők közé soroltam. E feladat teljesítésére ezentúl is felajánlom buzgó közreműködésemet; fel akarok használni minden alkalmat, hogy hazánk lakossága ezen becses és fontos részével érintkezésbe lépjek és azt a rokonszenvet, melyet körében élvezek, a hazához való ragaszkodás fokozására, a magyar nemzeti állam hivatásának megértésére felhasználjam. Ezen biztosítás mellett fogadják úgy Nagyságod, mint a Délvidéki Nemzeti Szövetség választmánya hálámnak és igaz tiszteletemnek kifejezését. Budapesten, 1902. évi okt. hó 21-én. Gróf Apponyi Albert.

— **Torontálvármegye kórházi bizottsága** ma délelőtt dr. Dellimanics Lajos alispán elnöklelte mellett ülést tartott. Jelen voltak: dr. Vinczevidy Ernő, dr. Nónay Pál, dr. Kálmán Soma, dr. Tauszig Izidor, Keller Miksa, dr. Haidegger Lajos, dr. Brájer Lajos, Knáb Ádám, Blazsovác József, Petrovics János és Rigó István tb. főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető. Az ülésen a következő tárgyak nyertek elintéztést. A városi kórház részére beszerzendő ágyakra 4 pályázat érkezett be és pedig: Blumm Sándor, Fendler Károly, Garai Samu, Kovács Gedeon. A bizottság Fendler aján-

latát kielégítőnek tartotta, mnthogy azonban mintákat nem mellékelte, azok bemutatására felhívatták. Több folyóügy elintézése után elnöklő alispán az ülést berekesztette.

— **Seemayer János betegsége.** Seemayer János orsz. képviselő egészségi állapotában — mint örömmel értesülünk — határozott javulás állott be. A tüdőgyulladás és a hagymázzal kapcsolatban jelentkezett nagyfokú szivgyöngöség folytán krízis állott be, úgy, hogy a kezelő orvosok a beteg életét a legkomolyabban feltették és ismételtén aether-injekciókat voltak kénytelenek alkalmazni. A betegnek rendkívül erős szervezete azonban a súlyos kórral megbirkózott, úgy hogy újabb komplikációk távolmaradása esetén Seemayer képviselő gyors fölépülése várható.

— **A békés-bánati ev. ref. egyházmegyei közgyűlése.** A békés-bánati ref. egyházmegye tegnap befejezte négy napig tartó tanácskozásait, melyeken igen fontos egyházi ügyeket intézett el. A tegnapi tanácskozás reggeli 8 órától délután 1 óráig tartott, s ezen időt a canonica visitatióról s a missiói ügyekről szóló terjedelmes jelentések vették igénybe. Több egyház, mint például a makói, nagykirályi, nagybecskereki, temesvári stb. dícséretében részesült ügyeinek pontos vezetéseért; az orvoslandó bajok pedig orvosoltattak. Az egyházmegye ketté választásának ügye nem vétetett tárgyalás alá, mivel ezen ügy még nincs kellőleg előkészítve. A gyűlés végeztével Domy Lajos esperes igen szép záróműt és beszédet mondott, Istennek megáldó kegyelmét kérve a temesvári szépen fejlődő ref. egyházra.

— **Halálozás.** Bánkfalvi Keresztes Kálmán magánzó, mint részvétellel értesülünk, ma reggel 8 órakor, 67 éves korában Nagybecskerekben jobblétre szenderült. Az elhunytat a Keresztes és a Szilágyi családok gyászolják.

A halálozásról a család a következő gyászjelentést adta ki: Fájdalomtelt szívvel jelentjük, hogy Bánkfalvi Keresztes Kálmán hosszas szenvedés után életének 67-ik évében f. hó 23-án reggel 8 órakor jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemei f. hó 24-én d. u. 3 órakor fognak a Melencei-utca 19. számú gyászházból a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 25-én d. e. 9 órakor fog a helybeli róm. kath. plébánia templomban az Egek Urának bemutatni. Nagybecskerek, 1902. október hó 23-án. Béke és áldás poraira! A gyászoló család.

— **Hangverseny Módoson.** Módosról írják, hogy az ott nemrég alakult zenekedvelők egyesülete folyó hó 18-án nagyszabású hangversenyt rendezett, melynek erkölcsi sikere az anyagi siker sokszorosán felülmúlta. A műkedvelők tényleg oly gazdag és változatos műsorral lepték meg a kiváló nagy számban egybegyűlt hallgatóságot, hogy azok a nemes szórakoztatásban gyönyörködtető estét bizonyára még nagyon sokáig fogják emlékeztükben tartani. A változatos műsört Gisser „Plaisir noblesse“ ouverturje nyitotta meg s a közönség már az első számot őszinte lelkesedéssel tapsolta. Ez a lelkesedés azután végig ott maradt a közönség szívében s a férfikartól előadott „Dicsőit téged“ és „Szent az érzet“ című dalokat frenetikus tapsal jutalmazta. Kiváló sikert ért el mesteri hegedűjátékaikkal dr. Ernő Lajos, dr. Löffler Armin, dr. Schimpl János és Kaltenecker Albin. Utóbb nevezettnek önálló szerzeményű „Mariska“ keringője kiváltképpen nagy hatást keltett, s a rokonszenves, fiatal szerzőt a közönség percekig tapsolta. Megérdemelt sikerében nagyban osztozott Osztie István is, mert ketten rendezték tulajdonképen az egész hangversenyt. Ugyancsak nem csekély hatást ért el az estély egyetlen zongoraszáma Liszt bájos zenéjű „Magyar rapszodiája“, melyet Kálmán Samu dr. adott elő bámulatraméltó ügyességgel és feltűnő művészi precizitással. A műsört a férfikartól előadott „Magyar népdalok“ (Hóóstól) és a zenekartól előadott „Béla induló“ (Bachó) fejezte be dícséretes, szép előadással. A mindenképpen sikerült zeneestélyt tánc követte, mely vidáman fesztelenül folyt a hajnali órákig.

— **Elhunyt táblabíró.** Létkai Papp László dr. nyug. temesvári ítélőtáblai bíró tegnap hajnali 3 órakor tüdőgyulladás következtében csaknem öt havi szenvedés után elhunyt. A megboldogult disze volt a magyar bírói karnak s halála általános részvételt kelt a Délvidéken.

— **A Magyar tanítók országos takaré- és hiteiszövetkezeté** folyó hó 11-én tartotta első rendes közgyűlést dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. elnöklelte alatt. A zárszámadások szerint a kihelyezett kölcsönök ezen első üztetv alatt 308.812 korona. Az osztalék 8%. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása a jelölés szerint ejtetett meg. Az intézet legnagyobb részét tanférfiaknak adott kölcsönöket. A takarékbetétek állománya 137.000 korona. A kamatláb 5%.

— **Védekezés a tüdővész ellen.** A m. kir. belügyminiszterium kis füzetet adott ki a tüdővészről való ovakodásról. A füzetet szétosztotta az összes városok és községek között, hogy ezek

viszont osszák ki a nép között. Nagybecskerek városa ma kapott egy nagyobb csomagot a füzetekből, a melyet a miniszteri utasításához képest szét fog osztani a lakosságnak.

— **Halálos vízmerítés.** Gorosov Maca nagybecskereki asszony tegnap estefelé a Bégára ment, hogy vizet merítsen, de oly szerencsétlenül járt, hogy éppen mikor meríteni akart, eleszott s a vízbe esett, hol meg is fult. Az ár azonban nem ragadta őt magával s így ugyanazon a helyen, hol a vízbe esett, meg is találták a holttestét, melyet rögtön elszállítottak.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Vasárnap éjjel a zichyfalvi állomás közelében egy földmives külsejű fiatalember az állomásra berobogó vonat elé vetette magát. A mozdonyvezető észrevette az öngyilkos szándékot, a vonatot azonban már nem tudta megállítani s így a szerencsétlen ember a vonat kerekei alá került, melyek testét derékban ketté szeltek. Az öngyilkos, kinek kilété eddig nem tudták megállapítani, nyomban meghalt. A hatóságok megindították a vizsgálatot.

— **Nagy postalopás.** Az aradmegyei Butyinyban nagy postalopásra jöttek rá a minap. Sok föladott pénzküldemény nem érkezett rendeltetési helyére, így egy október 6-án Borosjenőbe küldött posta-utalvány 10 nap alatt nem érkezett oda, sőt egy aradi kereskedő cég címére föladott posta-cheque 15 nap alatt se jutott Aradra, a budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság címére 30 nap előtt küldött pénz pedig még mai napig sincs Budapesten. Egy hónap óta több pénzes-utalvány, összesen 12.000 korona értékben tünt el. Temérdek kellemetlenség és zavar keletkezett ebből különösen a kereskedő-világban. Igen sok váltót óvatoltak meg az elmaradt pénzküldemények miatt. A nagyváradi posta- és táviratigazgatóság kiküldött titkára már meg is tartotta a vizsgálatot, melynek során kiűnt, hogy az egyes tételek bevezetettek a naplókba, de a pénz — valószínűleg a mozgópóstán eltűnt.

Színház.

Cyrano de Bergerac.

Deák Péter a tegnapi előadással őszinte hála-kötelezte le a közönség ama részét, amely nemcsak azért jár színházba, hogy lásson vagy láttassék, hanem az okból, hogy megismerje az irodalom kiváló jelenségeit. Hogy pedig a „Cyrano“ kiváló terméke az utolsó évek irodalmának, mi sem bizonyítja jobban annál, hogy ma alig van Európában nagyobb színpad, melyen Rostand darabját elő nem adták volna.

Ez a Cyrano különös legény. Olyan, amilyen állítólag nem egy akadt a 17. században. Poéta, tudós, bölcsész és természetesen katona is. Talán épen ez utóbbi okon érdekel jobban bennünket magyarokat is, kik a színre hozott költőért, ha csak a költők, nem szoktunk tulságosan rajongani. Csak egy nagy baja van: esunya nagy orra van. S ezzel az orral imádjá a legszebb leányt, Roxane-t, ki természetesen nem őt szereti, hanem a szép Christiant. A bájos hölgy szellemet kívánván imádójától, tehát Cyrano írja meg annak a szerelmes leveleit, sőt egy gyönyörűen megírt Romeo-jelenetben Christian helyett ő vall Roxane-nak szerelmet az ő leple alatt. Az elbűvölő szavak hatása alatt Roxane keblére öleli Christiant, a szegény poéta pedig lent marad az utcán, hiven őrizvén a házat, hogy senki meg ne zavarja a szerelmeseket. Guiche tábornok azonban vetélytársát háboruba küldi s az öreg kapucinus hiába eskettette meg a szerelmeseket. A következő felvonás a táborban játszik. Roxane ezer veszélyvel dacolva eljött az urához, azért, hogy örökre befoghassa szemét. Majd a kolostorban látjuk viszont a szép asszonyt, hol 15 éve gyászolja férjét. Cyrano szombatokonkint eljön, hogy elmondja a városban történeteket. Egy este fején egy nagy sebbel jelenik meg Roxane-nál, ellenségei okozták ezt a sebet s agóniájában elárulja Roxane-hoz való szerelmét. A hős hiába huzza ki kardját, hogy megküzdjön a halállal: ott mulik ki Roxane lábainál...

A darabnak nálunk is nagy hatása volt. Egyrészt azért, mivel Ábrányi Emil remek fordítása teljesen visszaadja Rostand nyelvezetének szépségeit, de nem utolsó sorban azért, mert az előadás várokozásán felül jó volt.

Őszintén megvallva, alig hittük, hogy Kemény Lajos meg tudjon birkózni ezzel a rengeteg szereppel, melynél nagyobb és nehezebb keveset ismerünk. Örömmel konstatáljuk, hogy tegnapi alakításával Kemény még azokat is meglepte, kik jót vártak tőle. Teljesen ura volt szerepének. Minden szaván meglátszott, hogy behatolt e nehéz

TÁVIRATOK.

Az egyetemi ifjuság a póttartalékosok törvényjavaslata ellen.

Budapest, október 23. (A „Torontál” ered. távirata.) Az egyetemi ifjuság ma este nagygyűlést tart a Ferenciek-terén levő központi kávéházban, a melyen tiltakozni fognak a póttartalékosokról szóló törvényjavaslat ellen. Az egyetemi ifjuság olyan mozgalmat tervez, mint a véderő-vita idején és a mozgalomhoz csatlakozásra fogják föl hívni a vidéki főiskolákat.

A berlini tudóvészellenes kongresszus.

Budapest, október 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák: Ma reggel nyílt meg itt a nemzetközi tudóvészellenes kongresszus Posadowszky gróf elnöke alatt. A kongresszuson számos külföldi delegátus jelent meg.

A körmenői botrány.

Budapest, október 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szombathelyről jelentik, hogy a körmenői polgári leányiskola botránya ügyében Bárdossy László királyi ügyész vádindítványt adott be Knaute Rezső igazgató, Farkas tanító és Farkasné Harsány tanító ellen.

Zavargó bányamunkások.

Budapest, október 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dunkerqueből táviratozzák: A sztrájkoló szénbányászok ma nagy zavargásban törtek ki. Több kocsi szemet a tengerbe fordítottak, megátadták az üzleteket és többet kifosztottak. Este a kikötőben több szénrel megrakott angol gőzös köteleit el akarták vágni s mikor ez nem sikerült, felgyújtották a rakparton elhelyezett vászonsomagokat és nagy mennyiségű nitrátot. Végre katonaságot kellett segítségül hívni, mely azután a zavargó bányászokat szétverte.

Akinek öt felesége van.

Budapest, október 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Luzernből jelentik: Az itteni rendőrség letartóztatta Leboisard Gyula házasságszedőjét, akinek nem kevesebb, mint öt felesége van és pedig Bécsben, Londonban, Toulonban és Párisban. Legutóbb Luzernben kötött házasságot egy leánnyal, ez alkalommal azonban kiderült szélhámosága és a rendőrség letartóztatta.

Nagy vasúti szerencsétlenség.

Budapest, október 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: Dünaburg állomás közelében, a varsói vonalon Pétervár felé menő gyorsvonat, mely tíz kocsiból állt, kisklott. A teljes sebességgel robogó vonat kocsijai darabokra zúzódtak. Az utasok közül sokan meghaltak s még többen megsebesültek. A szerencsétlenségről bővebb részletek még hiányoznak.

A kolera Egyiptomban.

Budapest, október 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kairóból jelentik, hogy az utolsó öt nap alatt 242-en betegedtek meg kolerában, ezek közül 166-an meghaltak. A vész Egyiptomban még egyre terjed.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. október 23.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		kilos	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	0.—	0.—	80	7.65	7.85
Pestvidéki uj	76	7.35	7.45	80	7.60	7.80
Bánsági uj	76	7.20	7.40	80	0.—	0.—
Bácskai uj	76	7.45	7.65	80	0.—	0.—
Rozs uj elsőrendű				70—75	6.50	6.65
„ másodrendű					6.15	6.50
Árpa „ takarmány				60—62	5.40	5.60
„ égetni való				62—64	5.20	5.40
„ sörfőzésre való				64—66	0.—	0.—
Zab „				38—41	6.05	6.20
Tengeri ó bánsági					0.—	0.—
„ másnemű					0.—	6.—

Határidő-üzlet.

Budapest, október 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak kisebb mértékben csökkentek. (Kölés történt 3000 mm. buzára és 3000 mm. zabra.) Déli zárlatkor a következő árakat jegezték:

Buza áprilisra 7.31—7.32
 „ októberre 7.31—7.32
 Rozs októberre 6.42—6.43
 „ áprilisra 6.41—6.42
 Tengeri májusra 5.76—5.78
 Zab (októberre) 6.25—6.26
 Zab (áprilisra) 6.23—6.24

szerep legapróbb részletébe. Szerepének kitünő tudása az első felvonásban ártalmára volt akitásának. Kelletlenül gyorsabban beszélt, mi által számos kitünő pointe elveszett, így például a hosszú orr filozofiaja, de már a 2-ik felvonásban mérsékelte hevét s ettől fogva olyan volt az ő Cyranoja, a milyennél jobbat vidéken alig kívánhatunk: Tudott megindító, igaz, szenvedélyes szentimentális és kemény katona lenni, aszerint amint a komplikált szerep szelleme megkövetelte. Hangjában elég erő, mozdulataiban elég változatosság, arcjátékában elég kifejezés van arra, hogy megértesse velünk Cyrano. A közönség nagy elismeréssel fogadta Kemény kitünő játékát s nyílt jelenetben, valamint felvonások végén 5—6-szor hitta a lámpák elé.

A többi szerep nem nyújt alkalmat valami nagy hatás elérésére. Győri Matild ha nem is ideális Roxane, de ügyes, intelligens játékaért feltétlen dicséretet érdemel.

Pécsi a szép Christiannak oda kölcsönözte pompás férfias alakját s játékával is rászolgált a közönség elismerő tapsaira.

Cathry eleganciával adta Guiche gróft, Tóth Stefánia helyrevaló cukrászleány, C. Vertán Anna pedig értelmes duenna volt. A többi szereplők is kitünően illeszkedtek az ensembleba, a kiállítás teljesen stilszerű, egyszóval a tegnapi est minden tekintetben megfelelő volt.

A párizsi előadás 8 órától éjfélig tart. A becskerek csak egy negyedórával rövidebb ideig. Mi ezt kissé soknak tartjuk, de az igazságnak megfelelően feljegyezzük, s ez legjobban jellemzi a darab és az előadás kitünő voltát, hogy a közönség tegnap vitézül kitartott.

* **A szekrény titka.** Somfai János és Osztie Béla énekes bohózata iránt nemcsak Nagybecskereken, de az egész délvideken általános az érdeklődés. Ezt bizonyítja Temesvár legelőkelőbb napilapjának a „Délmagyarországi Közlöny”-nek következő közleménye is:

„Érdekes színházi premiera lesz legközelebb Nagybecskereken, ahol tudvalevőleg Deák Péter derék színtársulata működik. Somfai János a „Torontál” tehetséges segédszerkesztője „A szekrény titka” címmel bohózatot írt, melyhez fülbemászó, tetszetős zenét írt Osztie Béla ottani fiatal zeneszerző. Az újdonság a jövő hó elején kerül színre. Ószinte szívből kívánjuk, hogy az elismerés koszorúja, a közönség tapsvihara legyen jutalmuk.”

* **Kis szökevény.** Ma este a népszínház ismert angol operettje a Kis szökevény kerül színre. A főbb szerepeket Cathry, Cathryné, Pécsi, Győri Matild, Deákkné, Szebeni, Somlár, Kemény, Tomori Melisza, Tóth Stefánia, Vágó és Lorándi játsszák.

* **Vizváry Mariska vendégszereplése.** Élvezetes színházi estekre van legközelebb kilátása a nagybecskereki közönségnek. Vizváry Mariska, a budapesti Nemzeti Színház jeles tagja fog ugyanis vendégszerepelni e hó 28-án, 29-én és 30-án. A művésznő a „Kaméliás hölgy”-ben, „Francillon”-ban és a „Váljunk el”-ben fog fellépni.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, csütörtök, október hó 23-án:
KIS SZÖKEVÉNY.

Operette 3 felv. Irták: Seidnur Hicks és Hary Nichols.
 Zenéjét szerző: Monkton Lionel és Carit Iván.

Személyek:

Lord Coodle	—	—	—	—	Chatri Ferenc
Lady Coodle	—	—	—	—	C. Vertán Anna
Stanley Edward, unokaöccsük	—	—	—	—	Péchy
Stanley Dorotya, Edward huga	—	—	—	—	Győri Matild
Gray Vinniefred, árva leány	—	—	—	—	D. Kovácsics M.
Flipper, zsóke	—	—	—	—	Szabó Antal
Barblay Róbert, Edward barátja	—	—	—	—	Pintér István
Paloni, korzikai konzul	—	—	—	—	Somlár
Leonello	—	—	—	—	Kemény Lajos
Pietro	—	—	—	—	Nagy Jenő
Bocaccio	—	—	—	—	Garay Károly
Santaeruz	—	—	—	—	Barna Lajos
Carmentia	—	—	—	—	Tomori Melisza
Alice, lord Coodleék szobaleánya	—	—	—	—	Tóth Stefánia
Tarmarind testvér, a Szt.-Péter zárda	—	—	—	—	Vágó Géza
kuktája	—	—	—	—	Pölöskey Géza
Cook úgynök	—	—	—	—	Lorándi
Sir William Hacke, londoni szabó	—	—	—	—	Hollósi Rózsi
Agathe	—	—	—	—	Pintérné
Mary	—	—	—	—	Szendrei Mici
Lucy	—	—	—	—	Láposi
Van der Höhe gróf	—	—	—	—	Kovács
Wilhelmine leánya	—	—	—	—	

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, péntek, október hó 24-én:

Zóna-előadás szállított helyárrakkal:

Teréz kapitány. (Operette.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Mődösről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.
 Mődösről: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

HIRDETÉSEK.

Torontálvármegye n.-szt.-miklósi járás főszolgabírószékhelyén.

8246. szám 1902.

851—32

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerb-nagyszentmiklósi községében lemondás folytán üresedésben lévő községi írnoki állásra, melylyel 1000 korona fizetés és 200 korona lakbér élvezete van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt, nyelvismeretüket is igazoló kérvényüket hozzám t. évi október hó 30-áig annál inkább nyújtsák be, mert a későbbben érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Megjegyzem, hogy a kérdéses állás betöltésénél a jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

A választást Szerb-Szent-Miklós község-házánál f. évi október hó 31-én délután 3 órakor tartom meg.

Nagyszentmiklós, 1902 október 18-án.

Hadfy,

főszolgabíró.

12.304/1902. B. szám.

850—22

Pályázat.

A Szécsénfalva—Óléc—Ujfalu körjegyzőségnek lemondás folytán megüresedett és 720 kor. fizetéssel rendszeresített köri-írnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat folyó évi november hó 10-éig hozzám adják be.

Bánlakon, 1902. évi október hó 20-án.

Hauser,

főszolgabíró.

139.800/902. szhoz.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben, esetleg az 1905. év végéig évenként szükséges mintegy 6000 drb. fürdő-szivacs szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás m. kir. okmány-bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1902. évi november 7-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Budapest, 1902. október hóban.

Az igazgatóság.

Legfinomabb
csemegeszőlő

kilója 40 fillér
kapható
dr. Brájjer Lajosnál
Uri-utca 3. sz.

708-x.50

Elsőrendű tüzifa.
Valódi porosz
SZALON KÖSZÉN
a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányából.
Legjobb faszén.
Kaphatók: 816-50.7
KURLÄNDER IMRE
fakereskedőnél
a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz.

Kiadó lakás.
Az Uri-utcában egy
külön álló ház
teljesen ujonnan átalakítva,
nagy lakással, konyha, folyosó stb. elkülönített kerttel
november 1-ére kiadó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.
838-x.59

Árverési hirdetés.
Ezennel közhírré tétetik, hogy az alant felsorolt zálogtárgyak lejártak és az 1881: XIV. t.-c. 15. §-a értelmében **1902. évi november hó 13-án délelőtt 9 órakor** az alóli intézet helyiségében nyilvános árverés alá kerülnek. Ezen zálogtárgyak meghosszabbítása vagy kiváltása **1902. évi november hó 11-én déli 12 óráig** eszközölhető.
848-1.1
Nagybecskerek
kézi zálogközség-intézet.
7 8 9 12 47 80 101 120 128 143 194 214 388 403 404 405
472 473 484 497 555 669 880 942 972 985 1045 1246 1340
1378 1401 1524 1561 1632 1686 1911 1955 2007 2043 2067
2112 2210 2248 2310 2376 2410 2461 2508 2524 2730 2789
2897 2914 2915 2924 2956 2979 3008 3115 3183 3184 3217
3231 3290 3298 3341 3348 3430 3470 3499 3545 3605 3649
3654 3675 3686 3720 3752 3784 3978 3979 3983 4054 4084
4120 4136 4139 4178 4185 4255 4294 4338 4370 4440 4482
4524 41 54 46 17 20 29 4729 4840 55 64 76 4902 07 5036
5194 5271 5389 5400 56 74 5549 70 85 92 5608 42 88
5732 42 55 68 5833 76 91 5922 76 82 6001 20 41 83 6113
16 37 6212 29 70 6311 12 36 49 6470 81 6502 13 19 69
76 97 6624 25 58 61 63 79 6701 38 55 70 71 76 6801 15
59 61 80 99 6907 31 64 65 6991 7001 12 32 52 64 71 92
7104 5 8 12 17 21 76 7218 19 30 31 82 7320 21 23 24 59
88 81 7431 44 89 7503 07 13 35 7613 28 50 7229 54 99
7820 63 72 73 7902 10 16 49 63 65 79 8009 12 14 25 38
54 65 66 88 8109 14 26 27 40 50 58 66 88 8203 4 31 34
58 64 90 93 8300 10 25 63 68 73 8417 34 39 64 88 8506
23 28 29 32 47 50 71 97 99 8610 31 36 44 49 52 55 59 91
8728 29 33 45 53 82 98 8815 20 40 53 59 63 95 8902 12
27 42 44 48 61 64 8977 97 9010 17 28 38 45 53 61 68 93
95 98 99 9107 16 45 56 65 70 74 82 94 9205 09 25 31 34
43 54 58 62 64 66 70 71 74 83 87 92 93 99 9329 31 37
38 46 58 66 73 86 92 94 9401 5 11 12 14 16 24 25 26 27
33 34 40 41 58 65 70 71 88 92 9523 27 36 38 43 49 54 66
69 73 81 91 98 9603 9 10 13 15 22 27 39 55 56 62 67 69
76 80 81 83 93 9705 9 12 39 50 53 79 95 9812 22 32 40
41 50 52 72 74 77 78 82 97 98 9902 8 23 30 31 47 58 64
70 75 77 81 85 87 96 10024 30 36 50 60 71 78 80 87 92
95 10103 4 15 24 32 10145 54 56 57 63 79 82 83 10598.

1902/3. Téli idényre
most érkeztek legújabb di
vatu női- és leány-paletot-k.
hosszu női gallérok, férfi-
és fiu-télikabátok és rag-
lanok.
Nagy választék, verseny-
nélküli olcsó árak.
Felsenstein Ferenc,
Nagybecskerek.
765-x.34
Olcsó öltönyök. Seviót-nadrág 4 forint

Torontálvármegye alibunári járás főszolgabírájától.
5338. kig. sz. 1902. 849-3.2

Pályázati hirdetés.
Torontálvármegye Dobricza nagy-
községben megüresedett és választás útján
betöltendő **segédjegyzői és irnoki állásra**
ezennel pályázatot hirdetek s felkérem
mindazokat, kik a segédjegyzői vagy irnoki
állást elnyerni óhajtják, hogy megfelelő
bizonyítványukat hozzám **november 10-ig**
okvetlenül nyujtsák be. Később beérkező
kérvényeket figyelembe nem vehetek.
A segédjegyzői évi fizetése 1000 korona;
az irnok évi fizetése 800 korona.
Alibunáron, 1902. évi október 18-án.
Radonits,
főszolgabíró.

BOHOLTI savanyuviz
a legkedveltebb alkalikus, gyógyító hatású és üdítő ásványviz.
Borral vagy gyümölcs-sziruppal keverve kellemes üdítő ital.
Főraktár Nagybecskerek és Torontálvármegye részére
HELLER DÁVID
Nagybecskereken.
Kapható továbbá a már ismert eredeti áron a következő fűszerkereskedésekben:
Prandell Rezső, Ró'sa Béla, Képpich A. Sándor, Potven György, Kohn Tóbiás, Farkas Ignác, Sauer Árpád, Kovács Miksa és Heller Janka.

Birtok-eladás.
Szatmármegyében, a vasutól egy fél órára fekvő 300 kataszter hold tápdus, feketeföldű, ártérmentes tagos birtok, 100 hold buzavetéssel, parkirozott belsőséggel vagy anélkül eladó.
Értekezhetni **Nemestóthi Szabó Pálnál** Nagy-Károlyban.
846-3.3

Stefany Ede
(ezelőtt Grób)
Nagybecskerek, Nicky-utca
ajánlja a n. é. közönségnek
nyerges, fényező és szijgyártó műhelyét.
Minden a kocsiépítő, nyerges, szijgyártó, valamint a kovács és kerékgyártó szakmába vágó új- és javítási munkát pontosan, lelkiismeretesen és olcsón végez

Függő lámpák,
használtak, megvételre kerestetnek.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
841-x.5